

Lui oog

Amblyopie

In deze folder vind u informatie over Amblyopie, oftewel een lui oog. U leest wat amblyopie is, de oorzaken en mogelijke behandelingen. Leest u de folder goed door en bewaar het zodat u het later nog eens terug kan lezen.

Wat is Amblyopie?

Amblyopie betekent dat u met 1 oog slecht kan zien (een slecht gezichtsvermogen). Dit ontstaat doordat het gezichtsvermogen zich in de vroege kinderjaren niet normaal heeft kunnen ontwikkelen. Wanneer 1 oog een goed gezichtsvermogen ontwikkelt, en het andere oog niet, dan wordt het oog met het slechte gezichtsvermogen het 'luie oog' genoemd. De afwijking komt vrij vaak voor: bij 4 op de 100 volwassenen. Meestal is 1 van de 2 ogen lui, maar een 'lui oog' kan in zeldzame gevallen ook aan beide ogen voorkomen.

Het is heel belangrijk dat amblyopie vroeg wordt ontdekt, want het kan alleen succesvol worden behandeld in de vroege kinderjaren. Over het algemeen moeten de ogen van een kind onder de 3 jaar tenminste 1 keer worden onderzocht.

Wanneer er in de familie sprake is van scheelzien, sterke brillenglazen, 'luie ogen' of andere oogheelkundige afwijkingen, dan is het verstandig kinderen jonger dan 3 jaar oogheelkundig te onderzoeken. In Nederland vormt het onderzoek van de ogen een onderdeel van het PGO (periodiek geneeskundig onderzoek) op het consultatiebureau. Wanneer er iets afwijkende wordt gevonden, wordt het oogheelkundig onderzoek herhaald. In twijfelgevallen of bij afwijkingen wordt het kind vervolgens doorverwezen naar een oogarts of een orthoptist.

Oorzaken

In het algemeen zijn er 4 hoofdoorzaken voor het ontstaan van amblyopie:

1. Scheelzien: hierbij staan de ogen niet op hetzelfde punt gericht. Het beeld van het oog dat niet in de juiste richting kijkt, wordt in de hersenen eerst tijdelijk uitgeschakeld om dubbelzien te voorkomen. Na een poosje verleert het oog het kijken en wordt dan amblyoop. Het kind kijkt steeds met het goede oog in de juiste richting.
2. Een brilsterkte-afwijking in 1 of beide ogen waardoor een onscherp beeld op het netvlies geprojecteerd wordt (zie folder 'refractie-afwijkingen'). Het oog waarin het onscherpe beeld ontstaat, krijgt in de hersenen minder aandacht en wordt min of meer verdrongen. Hierdoor kan ook een 'lui oog' ontstaan. Deze vorm van 'lui oog' komt alleen maar tot uiting als van het 'luie' oog apart de gezichtsscherpte bepaald wordt.
3. Soms kunnen de heldere delen van het oog troebel worden. Daardoor kan 1 oog onscherper gaan zien. Hierdoor leert dat oog niet goed zien, en ontstaat een 'lui' oog. Staar (cataract) is een voorbeeld van een troebeling die amblyopie kan veroorzaken.
4. Bij het ontstaan van een 'lui oog' speelt ook soms een erfelijke aanleg een rol. Kinderen uit families waarin veel scheelzien, 'luie ogen' of oogsterkte-afwijkingen voorkomen, zouden al op jonge leeftijd op het bestaan van een aanleg in deze richting moeten worden onderzocht.

De behandeling

Oorzaken aanpakken

De behandeling van amblyopie kan pas beginnen als de oorzaken ervan verdwenen zijn. Dus eerst moet begonnen worden met het dragen van een bril om de sterkteafwijking te corrigeren. Of staar moet worden verwijderd zodat het oog kan gaan leren kijken met een goede brilglascorrectie.

Occlusie

Om een 'lui oog' te oefenen, moet een kind worden gedwongen dit 'luie oog' te gebruiken. Dit wordt meestal bereikt door het goede oog een aantal uren per dag in een bepaalde periode (weken of maanden) af te dekken (te occluderen). Hoe ouder het kind en hoe lager de gezichtsscherpte, hoe langer het oog afgedekt moet worden om het gewenste effect te bereiken. Bij jongere kinderen duurt het minder lang om hetzelfde effect te bereiken. Daarom is het zo belangrijk om al op jonge leeftijd een 'lui oog' te behandelen.

Pupilverwijdende druppels

Soms lukt het niet om een lui oog met een pleister op het goede oog te behandelen. Dan worden er soms pupilverwijdende druppels in het goede oog gegeven. Dat zorgt ervoor dat dit goede oog niet gebruikt kan worden om dichtbij te kijken. Dit dwingt het kind om het luie oog te gebruiken om dichtbij te kijken. Om dezelfde reden worden soms speciale brillenglazen voorgeschreven. Een scheelzien-operatie kan een lui oog niet verhelpen. Deze operatie kan wel helpen om, wanneer het luie oog hersteld is, dit herstel te handhaven.

Rol van de ouders

Voor een succesvolle amblyopiebehandeling zijn de ouders het allerbelangrijkst. Zij moeten ervoor zorgen dat het kind de pleister (ver)draagt en dat de pleister ook lang genoeg wordt gedragen. Volhouden is belangrijk, want de behandeling van een lui oog is alleen succesvol tot aan een bepaalde leeftijd. Als eenmaal een lui oog ontstaan is, en de kinderjaren (waarin dit nog succesvol behandeld kan worden) zijn voorbij, dan zijn er op latere leeftijd geen behandelingsmogelijkheden meer. Zelfs een sterker brilglas, een staaroperatie of laser-refractiechirurgie zorgen dan niet meer voor een beter gezichtsvermogen. De oogarts en de orthoptist zullen daarom in de 'kostbare' kinderjaren waarin de amblyopiebehandeling kan plaatsvinden, de ouders zo goed mogelijk ter zijde staan.

Vragen en telefoonnummers

Het is belangrijk dat u juiste en duidelijke informatie krijgt. Heeft u na het gesprek met uw arts en het lezen van deze folder nog vragen? Stel deze dan gerust. Schrijf uw vragen van te voren op zodat u niets vergeet.

- polikliniek oogheelkunde Spaarne Gasthuis (023) 224 0120
- E-mailadres polikliniek oogheelkunde: polioogheelkunde@spaarnegasthuis.nl
- Bij spoed, buiten kantooruren en in het weekend belt u met
  - de afdeling spoedeisende hulp Spaarne Gasthuis Hoofddorp (023) 224 6880
  - de afdeling spoedeisende hulp Spaarne Gasthuis Haarlem Zuid (023) 224 4880
- dagbehandeling Spaarne Gasthuis Haarlem Zuid (023) 224 4277
- dagbehandeling Spaarne Gasthuis Haarlem Noord (023) 224 7202 / 224 7207
- **Voor meer informatie kijkt u op: www.oogartsen.nl**

Buitenpoliklinieken Hillegom en Nieuw Venneep

Ook kunt u een controle afspraak maken voor de polikliniek oogheelkunde bij de buitenpolikliniek Hillegom of Nieuw Venneep. Een afspraak voor de buitenpolikliniek maakt u via het telefoonnummer van de polikliniek oogheelkunde.

- Buitenpolikliniek Hillegom:
Dienstencentrum Elsbroek, Abellalaan 1, 2182 TX Hillegom
- Buitenpolikliniek Nieuw Venneep:
Gezondheidscentrum Lucas Bols, Lucas Bolsstraat 10, 2152 CZ Nieuw Venneep

Waar zijn we te vinden?

Haarlem Zuid

Boerhaavelaan 22
2035 RC Haarlem

(023) 224 0000

Haarlem Noord

Vondelweg 999
2026 BW Haarlem

www.spaarnegasthuis.nl

Hoofddorp

Spaarnepoort 1
2134 TM Hoofddorp

info@spaarnegasthuis.nl